

Carnivora (2023)

Af Caroline Stadsbjerg

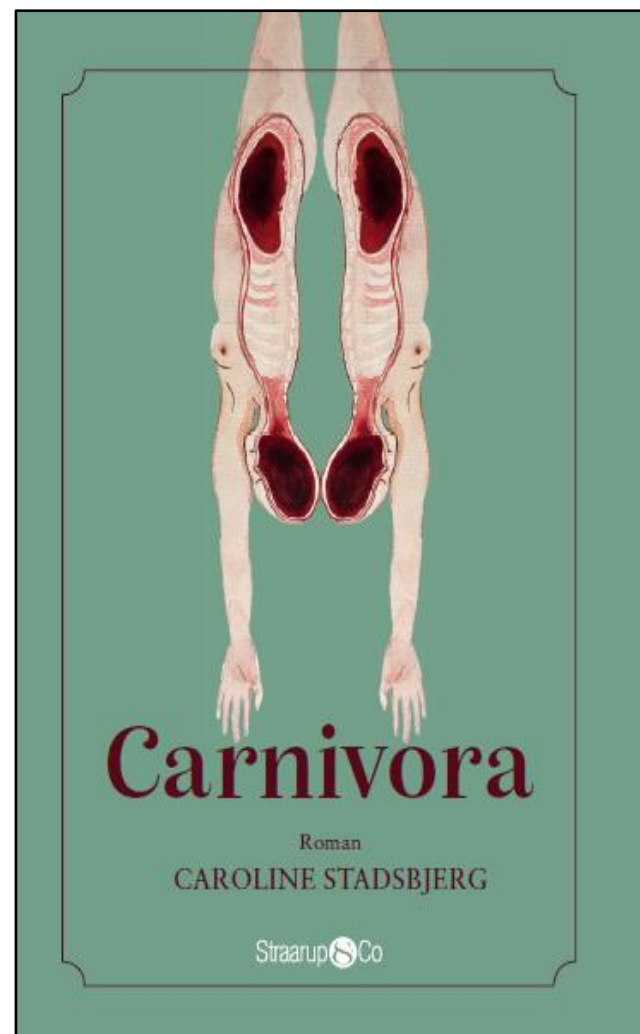
Om bogen

Fortællingen er en dystopisk fremtidshistorie om en tid, hvor brugsdyr er uddøde, og der er derfor blevet udviklet en ny menneskeart, kaldet homo cibus. En ny menneskeart, hvis eneste formål er at blive avlet og anvendt til konsumering, og derfor ikke kender til andet end de bure, de bliver født i.

Størstedelen af befolkningen sætter ikke spørgsmålstegn ved normerne, mens nogle få protesterer gennem organisationen ALF (Animal Liberation Front).

Hannah er en ung kvinde, der følger med strømmen, uden nogen holdning til homo cibus. Hun ved ikke helt, hvad hun ønsker for sit liv og forsøger bare at gøre især sin søster Emmy tilfreds. Der lurer en stemning af frygt i samfundet, fordi flere og flere piger og unge kvinder forsvinder, og ingen ved hvorfor, eller hvem der står bag. Man ved dog, at der kører hvide og sorte varevogne rundt, men ikke hvem der kører dem.

Hannah er ansat på en skole, og en dag får hun en ny kollega, den mystiske Leo. Leo har nogle meget klare holdninger til cibus og Crown Rose Institut, der forsker i og avler cibus som brugsdyr. Han får hvirvlet Hannah i en aktion, der skal gøre op med cibus én gang for alle, og Hannah bliver for første gang i sit liv nødt til at tage nogle selvstændige beslutninger, der både kan koste hende sit job, sin familie og kærligheden.

Til læreren

Bogen er på 36 kapitler. Materialet er inddelt i tre overordnede afsnit: Før læsning, Under læsning og Evaluering, samt link til en artikel, der kan benyttes i et eventuelt perspektiveringsarbejde.

1 Før læsning består af tre opgaver, der kan løses hver for sig eller kombineres. Opgaverne er tiltænkt til at skabe en forforståelse for eleverne, så de kan danne sig en forestilling om, hvad bogen kommer til at handle om.

Det anbefales, at læreren læser prologen højt for eleverne, før de ser den fysiske eller digitale bog. Prologen slutter åbent og kan give anledning til mange fortolkninger og ideer. Læs mere om opgaverne i *Før Læsning*s afsnittet.

2 Under læsning består af syv nedslag, der senere kan bruges i arbejdet med berettermodellen, hvis man ønsker det. Til hvert nedslag er der en række tekstnære arbejdsspørgsmål samt to bilag, der skal udfyldes efter hver læsning, da de danner rammen for to kreative evalueringsopgaver til sidst.

Det kan vælges, at eleverne stopper op efter hvert nedslag og løser opgaverne, eller at den mere flydende læsning prioriteres, hvor der læses flere kapitler i træk, inden der svares på opgaverne.

Opgaverne er tydeligt inddelt i kapitler og sidetal, så de elever, der hører lydbogen, ved, hvor de er nået til i både lytning og opgaver. Lærernoter til de syv nedslag kan læses på de følgende sider.

3 Evaluering lægger op til to kreative opgaver, hvor elevernes bilag *Persongalleri* og *Nøgleord*, som de løbende har udfyldt, skal benyttes. De to kreative evalueringsopgaver er også anvendelige, hvis eleverne arbejder med portfolio afgangsprøven, eller de kan overføre ideerne til produkterne til prøven i kulturfag, hvor de skal skabe et kreativt udtryk.

Færdigheds- og vidensmål

Kompetenceområde: Læsning

Færdigheds- og vidensmål:

- Eleven kan vurdere tekstens sproglige virkemidler
- Eleven kan sammenfatte informationer fra forskellige elementer i teksten
- Eleven kan sætte teksten ind i sammenhæng
- Eleven kan diskutere mulige udfald af situationer beskrevet i teksten

Kompetenceområde: Fremstilling

Færdigheds- og vidensmål:

- Eleven kan respondere på sproglig stil
- Eleven har viden om metoder til layout af forskellige genrer
- Eleven kan tilrettelægge proces fra ide til færdigt produkt

Kompetenceområde: Fortolkning

Færdigheds- og vidensmål:

- Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster
- Eleven har viden om fortællerpålidelighed og betydningslag i teksten
- Eleven kan fortolke egne og andres fremstillinger af identitet i tekster
- Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til aktuelle problemstillinger
- Eleven kan sætte tekster i relation til mulige fremtidsperspektiver

Før læsning

Opgave 1: Læs prologen

Til læreren

Der skal bruges: A3-papir, farveblyanter

- Læs prologen højt.
- Eleverne skal derefter sætte sig fire rundt om et stykke A3-papir. I midten tegner de en lille firkant, hvori der skrives: *Prolog*. Ud fra hver af firkantens fire hjørner tegnes en lige streg ned til det modsatte hjørne af papiret. På den måde skabes der fire felter rundt om teksten *prolog*.
- Eleverne skriver i hver deres felt med en farveblyant, hvad de tror, bogen kommer til at handle om på baggrund af, hvad de har hørt. Det kan bare være stikord.
- Derefter udleveres bogen.
- Lad eleverne enten alene eller i gruppen undersøge for og bagside, både tekst og illustrationer.
- Med en anden farveblyant skriver eleverne i samme felt som før, hvad de nu tror, bogen handler om. Er der ikke plads, må de skrive oven i det, de allerede har skrevet.
- Afslutningsvis kan grupperne blande sig, og eleverne fortæller hinanden, hvad de tror, romanen handler om.

Opgave 2: Ja – nej linje (etik og moral)

Til læreren

- Inddel klassen med en usynlig linje, hvor den ene ende er **Nej** og den anden ende er **Ja**. Eleverne skal rejse sig og svare på de spørgsmål, som læreren stiller. Er man enig stiller man sig i Ja-enden og uenig i Nej-enden. Det er også muligt at stille sig mellem de to punkter, hvis man er mellem. Tal gerne med eleverne undervejs, hvorfor de står og mener, som de gør.

Spørgsmål: Ifølge FN står verdens kødproduktion for 15% af verdens drivhusgasser, der er skadeligt for miljøet. Med den viden, synes du så:

- Der bør indføres kødfrie uger, hvor det ikke er muligt at købe kød?
- Det skal være dyrere at købe kød i butikkerne?
- Vi skal til at spise flere insekter?
- Har du prøvet at spise insekter?
- Vi skal slå flere dyr ihjel for at passe på klimaet?
- FN har ret?
- Det vil være okay at spise menneskekød, hvis det er bedre for klimaet?
- Vi alle skal blive vegetarer?
- Har du været på et slagteri?
- Det er nødvendigt at spise kød?

Opgave 3: Carnivora

Til eleverne

- Undersøg, hvor ordet stammer fra, og hvad det betyder.
- Hvordan kan begrebet 'dystopi', bogens titel og romanens mulige indhold passe sammen?

Under læsning: Lærernoter til de syv nedslag

Til hvert nedslag er der en række tekstnære spørgsmål samt en påmindelse om at udfylde de to bilag: *Persongalleri* og *Nøgleordskort*. I lærernoterne er der forslag til aktiviteter, hvor eleverne på forskellig vis skal forholde sig til det læste gennem bevægelse, debat, Black Out Poetry mm.

Nedslag 1: Kapitel 1-3, side 7-21

Præsenter eleverne for både *Persongalleriet* og *Nøgleordene*. Fortæl dem, at de efter hvert opgavenedslag i bogen skal udfylde de to bilag, da de skal bruge deres noter i de afsluttende opgaver.

Nedslag 2: Kapitel 4-5, side 22-37

Det bliver tydeligere i disse kapitler, at fortællingen foregår i fremtiden, da de udstillede uddøde dyr på museet, som Hannah og hendes søster besøger, er dyr, der i dag lever i bedste velgående.

Inden eleverne skal svare på handlingsspørgsmål, kan I lave en fælles brainstorm over, hvilke dyr de kender, der er uddøde nu (fx mammut, dinosaurer, sabeltiger, dronte, moa o.lign.) Kender eleverne til dyr, som i dag kaldes for truede dyrearter? (fx gorillaer, isbjørne, tigere, røde pandaer, løvfrøer).

Hvis tiden tillader det, kan eleverne lave mini-udstillinger af dyr, der i dag er uddøde.

Nedslag 3: Kapitel 6-16, side 38-123

Det er et længere nedslag, som eleverne skal læse og efterfølgende arbejde med. Det er også det længste, som de skal læse.

Når hver elev enten individuelt eller med en makker har læst og svaret på spørgsmålene, kan I samle op ved at lave en dobbeltcirkel og dermed have fokus på både mundtlighed og indhold.

Stil eleverne i to cirkler, den ene inden i den anden, så eleverne står ansigt mod ansigt.

Læreren stiller første spørgsmål, der står i elevopgaver, og de to elever, der står ansigt til ansigt, taler om deres svar. Derefter flytter eleverne i ydercirklen et skridt til højre. Hver elev har dermed en ny makker, som skal svare på det næste spørgsmål, læreren stiller. Fortsæt til alle spørgsmål er gennemgået.

Nedslag 4: Kapitel 17-22, side 124-168

Dette nedslag uddyber, hvem Leo er. Man har som læser hele tiden godt vidst, han havde en klar holdning til cibus-projektet, og her bliver det forklaret hvorfor. Leo kender til kidnapningerne af de unge piger, da hans egen datter for 11 år siden blev kidnappet og brugt som objekt i cibus-forskningen. Skolen finder ud af, at Hannah og Benedicte har været i medarbejderkartoteket, og det får konsekvenser for Hannah.

Når eleverne har læst og svaret på spørgsmålene, der passer til nedslaget, kan I arbejde med Black Out Poetry i forbindelse med Crown Rose Institutet. Kopier dobbelttopslaget på side 148-149, der er et uddrag af den avisartikel, som Leo har sendt til Hannah. Eleverne skal løbende markere ord i teksten, der opsummerer hvad Crown Rose er, og hvad de gør. De sætter en firkant omkring ordet. Når alle ord er fundet, så de danner sætninger på tværs af teksten, farves den resterende tekst sort, så det eneste der står tilbage, er de små firkanter med ord. Lad eleverne læse deres Black Out Poetry op for hinanden, inden det hænges op i klassen eller lægges i deres portfolio.

Nedslag 5: Kapitel 23-28, side 169-210

Hannahs holdning til cibus-kød har ændret sig, og hun vil ikke spise kød til den familiekomsammen, som hun er inviteret til – en beslutning, som hendes søster og svoger ikke er enige i.

Del eleverne op i to, hvor den ene gruppe er for produktionen af homo cibus, og den anden gruppe er imod homo cibus. Eleverne skal ikke inddrage deres egne holdninger, men derimod bruge den argumentation, de har læst om i bogen. Hvis det er muligt, kan man lave en paneldebat, hvor kandidater argumenterer for og imod – den kandidat, der har de bedste argumenter, vinder debatten.

Nedslag 6: Kapitel 28-33, side 211-244

Hannah har sammen med Benedicte besluttet sig for at være med til den aktion som Leo og ALF har planlagt. I den forbindelse er de ude at handle. Lad eleverne skrive indkøbslisten.

Nedslag 7: Kapitel 34-36, side 245-274

Angrebet på Crown Rose Institut er på en og samme tid en succes og katastrofe. Flere af cibus-ofrene bliver reddet, men ikke uden konsekvenser.

Når eleverne har læst, kan de skrive et opsummerende 11-ordsdigt af de tre sidste kapitler, inden de skal i gang med de større evalueringsopgaver.

Et 11-ordsdigt følger en fast form:

Bogens titel (1 ord)

Kapitlets hovedpersoner (2 ord)

Kapitlets tema (3 ord)

Kapitlets handling (4 ord)

Læseoplevelse (1 ord)

Et eksempel på et 11-ordsdigt:

Carnivora

Hannah, Leo

Mennesker er mennesker

Alle cibus skal reddes

Spændende

Under læsning: Elevopgaver

Nedslag 1: Kapitel 1-3, side 7-21

I kapitel 1 præsenteres en familie under en middagssituation. Det er ægteparret Adam og Emmy, deres lille datter Agnes og Emmys søster Hannah. I kapitel 2 og 3 præsenteres Lea, Tristan og Leonardo Maniro.

1. Hvem er hovedpersonen?

2. Hvordan ved du det?

3. Skriv i persongalleriet, hvilken viden, I får om personerne, omgivelserne og deres værdier. Skriv både ydre og indre karaktertræk.

4. Skriv to nøgleord ned fra det læste afsnit. Der skal skrives ét ord pr. nøgle.

Nedslag 2: Kapitel 4-5, side 22-37

Hannah tager med sin familie på museum for at se udstillingen: ***Da dyr var dagligdag***

1. Hvilke dyr er udstillet på museet som Hannah og hendes familie besøger?

2. Hvad er der særligt ved netop de dyr?

3. Hannah og hendes søster taler om nogle særlige kidnapninger. Hvad mener de, og hvorfor er de nervøse?

4. Der skal tilføjes eventuel ny viden om personerne til deres persongalleri, hvor også Andreas skal tilføjes.

5. Skriv to nøgleord ned fra det læste afsnit. Der skal skrives ét ord pr. nøgle.

Nedslag 3: Kapitel 6-16, side 38-123

Leo præsenterer Hannah for forskellige artikler, der udfordrer hendes holdninger, bl.a. læser hun følgende: *"Homo cibus er et koncept, vi har skabt for at dehumanisere de mennesker, vi spiser. Vi glemmer, at det er mennesker, vi opdrætter. Ordet opdræt dækker over slaveri, inseminering dækker over voldtægt, og slagtning dækker over mord."* (side 45)

1. Hvad er det præcist, der står i citatet?

2. I kapitel 9 er Hannah med som anden-lærer sammen med Leo. Hvad er det specifikt, Leo underviser eleverne i?

3. Hvad lærer man som læser af denne lektion?

4. I kapitel 11 taler eleverne om deres forstående tur til et cibus-slagteri. Mange elever byder ind med deres meninger. Notér argumenter for og imod kødspisning:

FOR KØD

IMOD KØD

5. Hvad er ALF?

6. Hvordan kan du mærke, at Hannah langsomt ændrer adfærd efter at have været en del af Leos undervisning?

7. I kapitel 12 er Leo, Hannah og eleverne på udflugt til et cibuslagteri – hvad får læseren at vide om baggrunden for cibus-opdræt?

8. Hvad får læseren at vide om forskellen på hun- og hankøn, og hvordan de behandles?

9. Hvordan reagerer Hannah efterfølgende på slagteri-besøget?

10. I kapitel 14 reagerer Hannah og Emmy voldsomt, da de ikke kan finde Agnes på legepladsen, hvorfor gør de det?

11. I kapitel 15 ser Hannah en hvid varevogn stoppe i skolegården, og en mand taler med nogle piger. Hvordan reagerer hun på det, og hvorfor?

12. Hvordan oplever eleverne stemningen i teksten, særligt med fokus på Hannahs handlinger?

13. Udfyld persongalleriet med ny viden om de forskellige karakterer.

14. Der skal skrives to nøgleord ned fra det læste. De to ord skal skrives på hver deres nøgle på nøgleordsarket.

Nedslag 4: Kapitel 17-22, side 124-168

1. I kapitel 17 er en elev, Lea pludselig væk fra skolen. Hannah bliver bekymret, hvorfor?

2. I kapitel 19 læser Hannah noget, der får afgørende betydning for hendes forhold til Leo og oplevelse og kendskab til cibus-slagterierne. Hvad er det?

3. Hvad er Crown Rose Instituttet?

4. Hvorfor vil Leo og ALF bekæmpe dem?

5. I kapitel 21 ændrer Hannahs liv sig, hvordan og hvorfor?

6. I kapitel 22 er Hannah til fest, hvor hun tager nogle beslutninger. Hvilke?

7. Hvad er det, Hannah har set i skolegården?

8. Udfyld persongalleriet med jeres nye viden om karaktererne.

9. Skriv to nøgleord ned fra det læste afsnit. Der skal skrives ét ord pr. nøgle.

Nedslag 5: Kapitel 23-28, side 169-210

1. Hannah er til familiekomsammen, hvor hun både ser anderledes ud og opfører sig anderledes, hvordan?

2. Emmy og Hannah diskuterer forskellen på homo cibus og kannibalisme, hvad er din holdning til emnet?

3. I kapitel 25 slår Hannah og Andreas op, selvom de er forelskede. Hvorfor gør de det?

4. I kapitel 26-27 begynder Hannah, Benedicte og Leo at lægge planer. Hvad er det, de vil?

5. Genlæs slutningen af kapitel 27, hvordan har Hannah det med de forandringer, der er i hendes liv?

6. Udfyld persongalleriet med jeres nye viden om karaktererne.

7. Skriv to nøgleord ned fra det læste afsnit. Der skal skrives ét ord pr. nøgle.

Nedslag 6: Kapitel 28-33, side 211-244

1. Benedicte og Hannah beslutter sig for at være med i aktionen mod Crown Rose Instituttet, hvorfor gør de det?

2. Hvilke konsekvenser kan det have for dem at deltage?

3. Hvad køber de, da de er ude og handle?

4. Adam viser en ny side, da han taler med Hannah, hvilken?

5. I kapitel 31 beslutter Benedicte sig alligevel for ikke at være med, hvorfor?

6. Hvad synes du om, at Hannah beslutter at inddrage Andreas i kapitel 32?

7. Udfyld persongalleriet med jeres nye viden om karaktererne.

8. Skriv to nøgleord ned fra det læste afsnit. Der skal skrives ét ord pr. nøgle.

Nedslag 7: Kapitel 34-36, side 245-274

1. Hvad er det de ser, da de kommer ind i laboratoriet?

2. Hvad er forskellen på cibus og mennesker?

3. Hvordan reagerer cibus, da Leo vil have dem ud af burene i kapitel 34?

4. Hvordan får Hannah cibus lokket ud?

5. Leo vil pludselig mere end det, der er aftalt. Hvad vil han og hvorfor?

6. Hvordan ender deres aktion?

7. På side 264 får Hannah en tanke, at aktionen er en slutning, men også en begyndelse – hvad tror du, hun mener med det?

8. Hvem er Alina?

9. Hvem er Leonora?

10. Hvordan ender romanen?

11. Udfyld persongalleriet med jeres nye viden om karaktererne.

12. Skriv to nøgleord ned fra det læste afsnit. Der skal skrives ét ord pr. nøgle.

Efter læsning: Evaluering

- **Opgave 1: Persongalleri.** Persongalleriet er blevet gradvist udfyldt med information, jo mere eleverne har læst om de forskellige personer. I denne opgave skal eleverne gennem AI forsøge at skabe tre af karaktererne fra bogen efter eget valg. Opgaven kan løses i Padlet, og det er en fordel, hvis skolen har abonnement til Skoletube, men ikke et krav for at løse opgaven.

Hver elev skal oprette sin egen padlet. I nederste højre hjørne, hvor der kan uploades dokumenter med mere, trykkes der på krydset. Derefter skal der trykkes på de tre prikker til højre, der åbner for endnu en fane. Her vælges baren til højre, hvor der står: ”Jeg kan ikke tegne”. Eleverne bliver sendt til en billedredigeringside, hvor de kan skrive prompts på både dansk og engelsk, hvorefter et billede bliver skabt. Ud fra deres persongalleri-bilag, skal de forsøge at skabe generede fotos af personerne. Det kræver mange forsøg, men eleverne vil i denne proces blive skarpere på, hvordan de skriver konkrete prompts. Eleverne kan afslutningsvis uploade deres billeder til en fælles Padlet. Opgaven kombinerer faglige notater, skriftlighed og AI til et produkt, der er med til at skabe en forståelse for og arbejdet med litteratur og AI.

- **Opgave 2: Nøgleordskort.** Nøgleordskortet består af 14 ord, som eleverne har nedskrevet efter hver læsning. Disse ord skal bruges til at lave en Tunnel-bog. Hver elev skal bruge en kasse (skotøjsæske, kopipapir-æske eller andet). På bagsiden af indersiden af æsken limes der en fotokopi af bogens forside. Derefter findes der billeder af nogle af de ord, den enkelte elev har skrevet på sit nøgleordskort. Billederne printes og klippes ud og limes på og ind i kassen, så der dannes en form for en 3D-billede æske. Nøglerne kan efterfølgende klippes ud og limes rundt om på kassen. Lad den enkelte elev forklare sin Tunnel-bog og sit valg af billeder for klassen. Denne opgave er kreativ og kan understøtte eleverne i deres fortolknings- og mundtlighedskompetencer.

Perspektivering: På sidste side i *Carnivora* kan man læse, at de to artikler som Leo sender til Hannah, er baseret på virkelige artikler. Lad eleverne arbejde med denne:

<https://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/slagteriansatte-beloennes-med-kage-vi-har-lige-slagt-gris-nummer-5555555/7056827>